

Bijnierincidentaloom

Definitie:

Een bijnierincidentaloom wordt gedefinieerd als een bijniermassa met een doorsnede groter dan 1 cm, die wordt gevonden tijdens beeldvormende diagnostiek van het abdomen in verband met klachten die niet gerelateerd zijn aan de bijnierfunctie of -lokalisatie.

Doel:

- Uniforme diagnostiek en follow-up van bijnierincidentalomen binnen het MST, conform de European Society of Endocrinology (ESE) richtlijnen van 2023. (DOI: 10.1093/ajem/066)
- Uniformiteit over welke patiënten op het MDO endocrinologie besproken dienen te worden.

Werkwijze:

Bij een bijnierincidentaloom dienen een drietal klinische vraagstukken beantwoord te worden:

1. Is er sprake van hormonale overproductie?
2. Is er sprake van een maligniteit?
3. Is er een indicatie voor adrenalectomie?

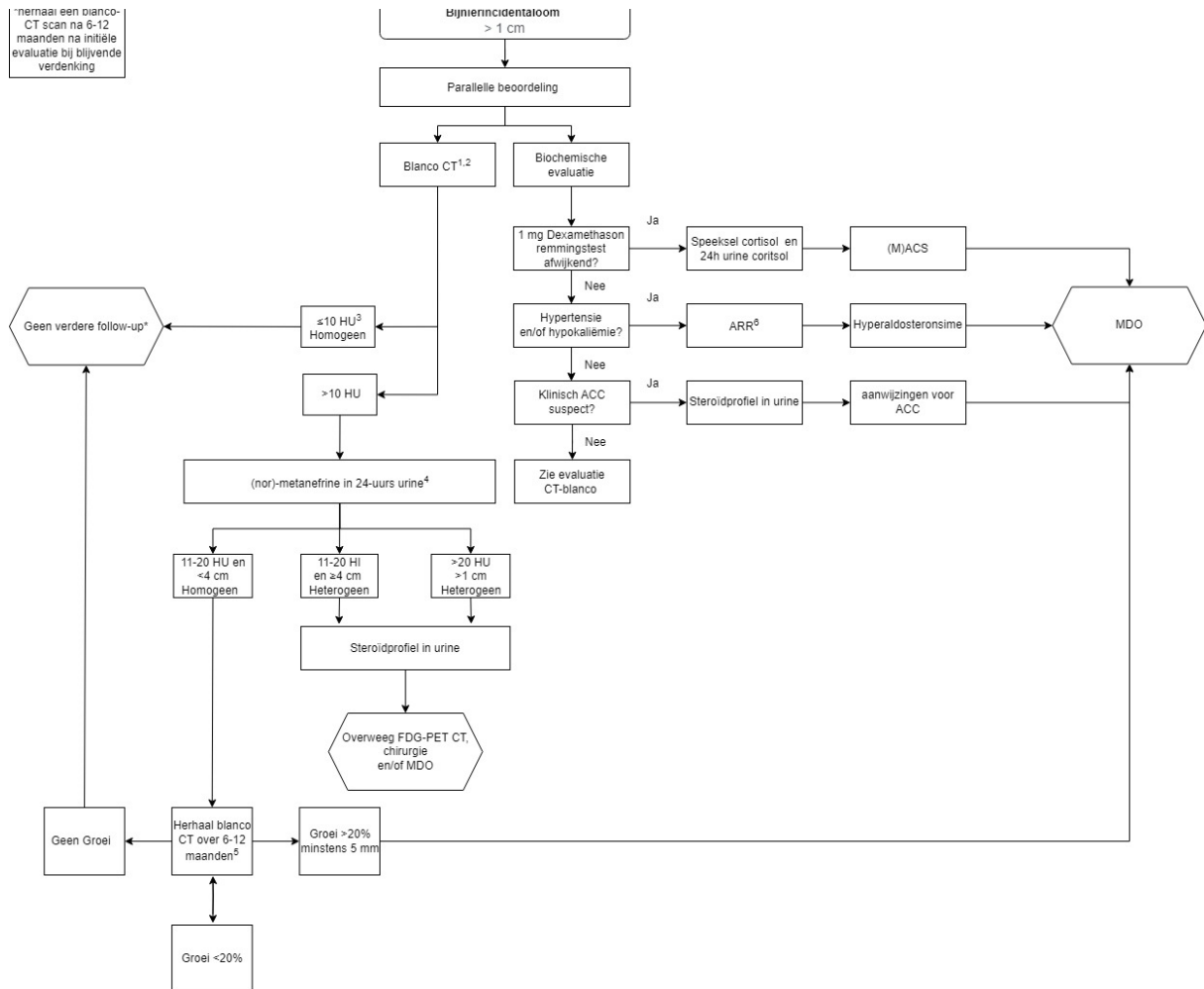
Diagnostiek:

Iedere patiënt met een bijnierincidentaloom zal klinisch beoordeeld worden door de internist. De internist zal hierbij beeldvorming en laboratoriumtesten aanvragen zoals weergegeven in het stroomschema. Wees bewust van mogelijk interfererende medicatie en pre-analytische variabelen op de laboratoriumuitslagen. Geef de patiënt duidelijke instructies bij de diagnostiek naar ACS en het verzamelen van 24h urine. Men kan de website van de Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie (NVE) raadplegen voor aanvullende informatie met betrekking tot functietesten.

Multidisciplinair overleg (MDO):

Patiënten worden (indien dit van toepassing is) tijdens het MDO endocrinologie (maandag 12:30 uur) besproken. Het MDO bestaat uit een Internist-endocrinoloog, chirurg, klinisch chemicus en nucleair geneeskundige.

Stroomschema bijniertumoren

¹ Overweeg MRI bij zwangeren en jonge patiënten (kinderen en jong adolescenten). Overweeg FDG-PET CT bij maligniteit in voorgeschiedenis.

² Indien er sprake is van een bilaterale hyperplasie, dient 17-OH-progesteron gemeten te worden, ter uitsluiting van een (partiële) 21-OH-deficiëntie

³ Of indien er sprake is van benigne kenmerken op MRI

⁴ Indien er aanwijzingen voor een feochromocytoom dient de patiënt besproken te worden tijdens het MDO

⁵ Controleer of er recent (<12 maanden) beeldvorming heeft plaatsgevonden alvorens een nieuwe CT scan in te plannen ten behoeve van follow-up

⁶Houd rekening met interfererende medicatie/voeding

Afkorting	Betekenis
ACC	Adrenocorticaal carcinoom
ACS	Autonome cortisol secretie
ARR	Aldosteron-renine ratio
CT	Computer Tomografie
FDG-PET	Fluor deoxyglucose - positron emissie tomografie
HU	Hounsfield units
MACS	Milde Autonome Cortisol Secretie
MDO	Multidisciplinair overleg

Bronnen:

- Fassnacht M, Tsagarakis S, Terzolo M, Tabarin A, Sahdev A, Newell-Price J, Pelsma I, Marina L, Lorenz K, Bancos I, Arlt W, Dekkers OM. European Society of Endocrinology Clinical Practice Guidelines on the management of adrenal incidentalomas, in collaboration with the European Network for the Study of Adrenal Tumors. Eur J Endocrinol. 2023 Jun 15:lvad066. doi: 10.1093/ejendo/lvad066. Epub ahead of print. PMID: 37318239.
- Factors interfering with the dexamethasone suppression test]. Klin Wochenschr. 1986 Jun 16;64(12):535-9. German. doi: 10.1007/BF01735315. PMID: 3525975.
- Funder JW, Carey RM, Mantero F, et al. The Management of Primary Aldosteronism: Case Detection, Diagnosis, and Treatment: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. J Clin Endocrinol Metab. 2016;101(5):1889-1916.
- L. van Bergeijk et al., Endocrinologische functieproeven, DOI 10.1007/978-90-313-7711-4
- Nederlandse Vereniging voor Endocrinologie (NVE) functietesten.
<https://www.nve.nl/functietest/>
- E.L.E. de Bruijne et al. Het incidentaloom van de bijnier: een klinisch probleem van Beeldvorming. Ned Tijdschr Geneeskd 2005;149 (33)